

สภาพและปัญหาการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนโครงการขยายโอกาส
ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

นายจตุรงค์ เหมรา

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-584-451-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I169.24472

STATE AND PROBLEMS OF TEACHING AND LEARNING IN PHYSICAL EDUCATION
IN SCHOOLS UNDER THE EXPANSION OF BASIC EDUCATION OPPORTUNITY
PROJECT UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL
PRIMARY EDUCATION COMMISSION

Mr. Chaturong Hemara

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Physical Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-~~5~~584-451-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์ สภาพและปัญหาในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน
โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

โดย นายจตุรงค์ เหมรา

ภาควิชา พลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุเนต นวกิจกุล

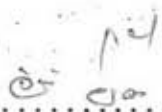
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

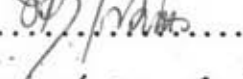

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ดาวร วัชรารักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลาวัณย์ สุกกรี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุเนต นวกิจกุล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ จันทร์ ม่องศรี)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ พง เกิดแก้ว)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

จตุรงค์ เหมรา : สภาพและปัญหาการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (STATE AND PROBLEMS OF TEACHING AND LEARNING IN PHYSICAL EDUCATION IN SCHOOLS UNDER THE EXPANSION OF BASIC EDUCATION OPPORTUNITY PROJECT UNDER THE JURISDICTION OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.สุเนต นวกิจกุล, 133 หน้า. ISBN 974-584-451-9

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา และเปรียบเทียบปัญหาการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาระหว่างโรงเรียนในอำเภอเมืองและโรงเรียนนอกอำเภอเมืองในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารและครูพลศึกษา จำนวน 400 คน ได้รับความตอบกลับมา 326 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.50 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยคิดเป็นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่เปิดสอนวิชาบังคับตามหลักสูตร และเปิดสอนวิชาพลศึกษาเป็นวิชาบังคับเลือก ส่วนวิชาเลือกเสรีเปิดสอนเป็นส่วนน้อย กิจกรรมที่เปิดสอนพิจารณาตามความพร้อมของโรงเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่มีโรงฝึกพลศึกษาไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมพลศึกษา การประเมินผลการเรียนวิชาพลศึกษาใช้เกณฑ์ของกลุ่มโรงเรียน

ปัญหาการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองและโรงเรียนนอกอำเภอเมือง โดยส่วนรวมมีปัญหาในระดับน้อย ส่วนข้อที่มีปัญหาระดับมาก คือ ความรู้ ความเข้าใจ ในหลักสูตร ฉบับปรับปรุง มีไม่เพียงพอ และขาดคู่มือประกอบการสอนวิชาพลศึกษา จำนวนครูพลศึกษา มีไม่เพียงพอ และงานรับผิดชอบของครูพลศึกษามีมาก

เมื่อเปรียบเทียบปัญหาในด้านการสอนตามหลักสูตร ฉบับปรับปรุงของโรงเรียน ในอำเภอเมืองและนอกอำเภอเมืองพบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา พลศึกษา
สาขาวิชา พลศึกษา
ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษารวม

##C543523 : MAJOR PHYSICAL EDUCATION
KEY WORD: PROBLEMS/TEACHING/SCHOOLS UNDER THE EXPANSION OF BASIC
EDUCATION OPPORTUNITY PROJECT

CHATURONG HEMARA : STATE AND PROBLEMS OF TEACHING AND LEARNING IN
PHYSICAL EDUCATION IN SCHOOLS UNDER THE EXPANSION OF BASIC
EDUCATION OPPORTUNITY PROJECT UNDER THE JURISDICTION OF THE
OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION. THESIS
ADVISOR : ASST. PROF SUNATE NAWAKITKON H.S.D. 133 pp.
ISBN 974-584-451-9

The purpose of this research were to investigate the state and problems of learning and teaching in physical education and to compare problems in learning and teaching in physical education between schools inside Amphur Muang and schools outside Amphur Muang, under the Jurisdiction of the Office of the National Primary Education Commission.

The constructed questionnaires were mailed to 400 administrators and physical education teachers, three hundred and twenty-six questionnaires accounted for 81.50% were returned. The obtain data were statistically analyzed by means of percentages, means, standard deviations and the t-test was also used to determine the differences between means.

It was found that : Most schools under the Expansion of Basic Education Opportunity Project offered core and compulsory-elective courses in their curriculum, but offered a few free-elective courses. The physical activities were taught according to the readiness of equipment and space. Most schools did not have gymnasiums. There were not enough spaces to teach physical education activities. Most schools used Group of School's Board criterion for measurement and evaluation of physical education.

There are less problems of teaching in physical education of schools inside Amphur Muang and schools outside Amphur Muang. Major problems are inadequate knowledge and understanding of the improved curriculum and lack of the teaching manuals, insufficient physical education teachers, and the excess of work for physical education teachers.

The teaching problems by using the improved curriculum of physical education teachers between schools inside Amphur Muang and schools outside Amphur Muang was not significantly difference at the .05 level.

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....พลศึกษา
สาขาวิชา.....พลศึกษา
ปีการศึกษา..... 2536

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุเนต นวกิจกุล ซึ่งเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับทำห้คานแนะนำให้คานปรึกษา และตรวจสอบข้อบกพร่อง และแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ของวิทยานิพนธ์ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยจึงขอกราบ ขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ท่านอาจารย์ทุก ๆ ท่าน ในภาควิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้กรุณาอบรมสั่งสอนให้การศึกษาในระดับมหาบัณฑิต แก่ผู้วิจัยและขอขอบคุณ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นอย่างสูง ที่ได้มอบทุนในการทำวิจัย ในครั้งนี้

ขอขอบคุณ อาจารย์ วรดิศ จงใจ คุณเพชร ลักษณะนรร ตลอดจนพี่ ๆ และเพื่อน ๆ ทุกคน ที่คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณ คุณพ่อเป็ลือ่ง เหมรา และคุณแม่บุญ เหมรา ที่ได้ ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้กับผู้วิจัยตลอดมา

จตุรงค์ เหมรา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	v
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	vii
กิตติกรรมประกาศ.....	ix
สารบัญตาราง.....	x
บทที่	
1 บทนำ.....	i
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	20
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	20
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	23
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	24
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	24
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	25
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	26
5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	75
เอกสารอ้างอิง.....	99
ภาคผนวก.....	104
ประวัติผู้วิจัย.....	133

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนโรงเรียนที่ต้องการที่อยู่ในอำเภอเมืองและอำเภอรอบนอก.....	21
2 จำนวนตัวอย่างประชากรที่ต้องการในแต่ละเขตการศึกษา.....	22
3 คำร้อยละของผู้บริหารจําแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งบริหารงาน วุฒิทางพลศึกษา การอบรมหรือดูงานทางพลศึกษา และการอบรมเกี่ยวกับการใช้ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ.2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).....	26
4 คำร้อยละของครูพลศึกษา จําแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ใน วิชาชีพ วิชาที่สอน จำนวนคาบที่สอนต่อสัปดาห์ หน้าที่พิเศษที่ทำ และการได้รับ การอบรมเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ.2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).....	29
5 คำร้อยละเกี่ยวกับการเปิดสอนวิชาบังคับแกน บังคับเลือก วิชาเลือกเสรี และ วิธีเลือกรายวิชาที่เปิดสอน.....	32
6 คำร้อยละเกี่ยวกับจำนวนนักเรียนที่ทำการสอนในแต่ละคาบ การแต่งกายของ นักเรียนในการเรียนวิชาพลศึกษา การแต่งกายของครูพลศึกษา และลักษณะการ จัดชั้นเรียน.....	35
7 คำร้อยละเกี่ยวกับการวางแผนการสอนและโครงการสอนระยะยาว การเตรียม การสอนของครูพลศึกษาที่ปฏิบัติเป็นประจำ การเข้าร่วมประชุมอบรม สัมมนา และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ด้านพลศึกษา.....	37
8 คำร้อยละเกี่ยวกับการใช้คู่มือการสอน การนิเทศการสอนวิชาพลศึกษาใน โรงเรียน วัสดุทัศนูปกรณ์ที่ครูพลศึกษานำมาช่วยสอน และการแก้ปัญหาในการสอน ของครูพลศึกษา.....	39
9 คำร้อยละเกี่ยวกับโรงฝึกพลศึกษา สถานที่เรียนวิชาพลศึกษา-พื้นที่ของสนาม ที่จัดเรียนวิชาพลศึกษา.....	41

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
10 คำร้อยละเกี่ยวกับอุปกรณ์ทางพลศึกษา ที่เก็บอุปกรณ์ทางพลศึกษา การจัด เก็บอุปกรณ์ทางพลศึกษา งบประมาณที่ใช้ในการจัดกิจกรรมทางด้านศึกษา.....	42
11 คำร้อยละเกี่ยวกับผู้กำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล อัตราส่วนคะแนนระหว่าง ภาคและปลายภาค เวลาที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนวิชาพลศึกษาและ เกณฑ์ในการประเมินผลตลอดภาคการศึกษา.....	44
12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที่ เกี่ยวกับปัญหาด้านการสอนให้บรรลุ จุดประสงค์ของหลักสูตร ระหว่างโรงเรียนในอำเภอเมืองและนอกอำเภอเมือง..	46
13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ เกี่ยวกับปัญหาด้านเนื้อหาวิชา ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของวิชาบังคับแกน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เทอมที่ 1 ระหว่างโรงเรียน ในอำเภอเมืองและนอกอำเภอเมือง.....	48
14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ เกี่ยวกับปัญหาด้านเนื้อหาวิชา ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของวิชาบังคับแกน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เทอมที่ 2 ระหว่างโรงเรียน ในอำเภอเมืองและนอกอำเภอเมือง.....	50
15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ เกี่ยวกับปัญหาด้านเนื้อหาวิชา ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของวิชาบังคับแกน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เทอมที่ 1 ระหว่างโรงเรียน ในอำเภอเมืองและนอกอำเภอเมือง.....	52
16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ เกี่ยวกับปัญหาด้านเนื้อหาวิชา ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของวิชาบังคับแกน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เทอมที่ 2 ระหว่างโรงเรียน ในอำเภอเมืองและนอกอำเภอเมือง.....	54

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
17	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ เกี่ยวกับปัญหาด้านเนื้อหาวิชา ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของวิชาบังคับแกน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เทอมที่ 1 ระหว่างโรงเรียน นานาเอกเมืองและนอกานาเอกเมือง..... 56
18	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ เกี่ยวกับปัญหาด้านเนื้อหาวิชา ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของวิชาบังคับแกน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เทอมที่ 2 ระหว่างโรงเรียน นานาเอกเมืองและนอกานาเอกเมือง..... 58
19	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ เกี่ยวกับปัญหาด้านเนื้อหาวิชา ของวิชาบังคับเลือก ของโรงเรียนนานาเอกเมืองและนอกานาเอกเมือง..... 60
20	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ เกี่ยวกับปัญหาด้านเนื้อหาวิชา ของวิชาเลือกเสรี ของโรงเรียนนานาเอกเมืองและนอกานาเอกเมือง..... 62
21	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ เกี่ยวกับปัญหาด้านการสอนวิชา พลศึกษา ของโรงเรียนนานาเอกเมืองและนอกานาเอกเมือง..... 64
22	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ เกี่ยวกับปัญหาด้านอุปกรณ์ สถานที่และ เครื่องอำนวยความสะดวก ของโรงเรียนนานาเอกเมือง และนอกานาเอกเมือง..... 67
23	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ ปัญหาด้านการวัดและประเมินผลวิชา พลศึกษา ของโรงเรียนนานาเอกเมือง และนอกานาเอกเมือง..... 70